

عنوان مقاله:

گونه شناسی تزیینات مدارس خیرات خان و میرزا جعفر در شهر مشهد

محل انتشار:

پژوهشنامه خراسان بزرگ، دوره 12، شماره 42 (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 26

نویسنده:

علیرضا شیخی - Assistant Professor, Department of Handicrafts, Faculty of Applied Arts, Tehran University of Arts, Iran

خلاصه مقاله:

مشهد از دوره صفویه تاکنون، به عنوان مرکز مذهبی ایران اهمیت ویژه داشته است. گسترش علوم دینی، هم راستا با اهداف حکومتی، منجر به ساخت مدارس فراوانی در دوره صفوی گردید. مدارس خیرات خان و میرزا جعفر در مشهد که تا اندازه ای از حوادث در امان مانده، تزیینات قابل توجه ای از زمان ساخت تاکنون را بر جداره های خود به یادگار دارد. هدف این پژوهش، بررسی تزیینات مدارس خیرات خان و میرزا جعفر شامل کتیبه ها و تزیینات گیاهی آن ها می باشد. پرسش اصلی بر این محور قرار دارد که تزیینات گیاهی مدارس خیرات خان و میرزا جعفر چیست و کتیبه ها و محتوای نقش بسته بر آن ها دارای چه درون مایه حدیثی و قرآنی است؟ روش تحقیق، توصیفی-تحلیلی بوده و جمع آوری اطلاعات، کتابخانه ای و به ویژه بر عکاسی میدانی استوار است. یافته ها نشان می دهند تزیینات مدارس خیرات خان و میرزا جعفر مربوط به ادوار تاریخی صفوی، قاجار، پهلوی و انقلاب اسلامی است. تکنیک تزیینات، کاشی کاری بر سردرها، ایوان و جداره ها؛ همچنین گچ بری، نقاشی، مقرنس و کاربندی است. اصول علمی در انجام کارهای مرمتی دوره معاصر رعایت نشده و بیشتر بازسازی صورت گرفته است. تزیینات، بیشتر ختایی و اسلیمی بوده؛ درعین حال تزیینات هندسی بر سردر ورودی مدرسه خیرات خان خودنمایی می کند. خطوط مورد استفاده ثلث، کوفی گلدار و بنایی است و محتوای کتیبه ها را می توان در هشت گروه احداثی و تاریخی، نام افراد، آیات قرآنی، پند حکیمانه در باب علم، نام امامان، اسماء الحسنی، شهادتین و شعار انقلابی دسته بندی نمود.

کلمات کلیدی:

Mashhad, Kheirat Khan School, Mirza Jafar School, Decorations, inscriptions

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/2030454>

